

Kertomus Torsten Edgrenin kaivauksista Honkilahden Kolmhaaran kivikautisella asuinpaikalla elokuun 10-14 p:nä 1956.

Kertomukseen kuuluu:

3 karttaa,
valokuvat 20756-20774 sekä
esihistoriallisen osaston luettelo
13943:1-47.

Kesäkuun 10-22 p:nä v.1955 suoritti amanuenssi C.F.Meinander kaivauksia Honkilahden Kolmhaaran kivikautisella asuinpaikalla. Lopetettuaan tutkimuksensa kaivausalue I :n kohdalla päätti hän avata uuden alueen hiekkakuopan kaakkoisnurkassa jossa soranoton yhteydessä oli paljastunut iso kuoppaliesi, joka kuitenkin osoittautui miltei kokonaan hävitetyksi. Hiekkakuopan reunasta länteen, ja noin 2 m yllämainitusta liedestä, oli maassa havaitsevissa selvä painautuma, joka oli n. 8 á 10 m läpimitaltaan. Kaivauksen viimeisinä päivinä löytyi tämän kuopan keskipisteestä iso ja hyvin säilynyt kuoppaliesi, jonka toinen puolisko jäi raivatun alueen ulkopuolelle. Koska kaivauksiin varattu rahamäärä oli jo käytetty niin liesi jäi tutkimatta ja se peitettiin tulevia tutkimuksia silmällä pitäen. Löytöjä tuli tältä alueelta aika runsaasti m.m. sekä Jäkärä-että kampakeramiikkaa (II:1) ja lisäksi pii- ja muita kiviesineitä.

Muinaistieteellisen Toimikunnan esihistoriallisen osaston kesätyöohjelmassa vuodelle 1956 oli varattu rahamäärä lähempiä tutkimuksia varten. Toimikunnan määrämänä matkusti allekirjoittanut Honkilahden kirkonkylään elokuun 8 p:nä 1956.

Käydessäni kaivauspaikalla seuraavana päivänä saatoin todeta että alue oli pysynyt miltei muuttumattomana siitä kun kävin siellä v.1955. Hiekanotto oli tosin jatkunut kaivausalue I:n kohdalla mutta

hiekkaa oli viety niin vähän että silloin tutkitusta alueesta oli jäljellä koskemattomaan maahan vielä n.2 m.Soranoton yhteydessä ei ole tehty löytöjä.Kaivauksissa käytetystä kiintopisteestä lounaaseen ja Honkilahdelta Hinnerjoelle johtavan tien molemmalla puolella oli tie levitetty hiukan ja tämän työn yhteydessä oli tullut esiin sekä saviastianpaloja että kivilaji-iskennäisiä mitä todennäköisesti on merkinä siitä että kulttuurikerros tällä kohtaa ulottuu myöskin tien eteläpuolelle.(Kyseessä oleva paikka on merkitty yleiskartalle numerolla 1).Kuten yleiskartasta näkyy tekee hiekkakuopan reuna mutkan kaivaus-alue II:n kohdalla.Tästä oli viety hiekkaa ainoastaan pari kuormaa ja silloin oli n.4 m pohjoiseen ruudusta K 2 paljastunut kuoppaliesi,joka kuitenkin jäi tutkimatta.Muuten ympäristössä,yllämainittuja poikkeuksia lukuunottamatta,ei ollut tapahtunut mainittavia muutoksia.

Sattuneen väärinkäsityksen takia työt voitiin aloittaa vasta elokuun 10 p:nä ja silloin neljällä miehellä.C.F.Meinanderin kaivauksissa oli avattu ruudut K,L ja M 2,3,4,5, ja 6 ja liittyen tähän avattiin ruudut N 2,3,4,5,6,7, ja O 2,joten alueen suuruudeksi saadaan 28^m.Kiintopisteenä käytettiin hiekkakuopan suussa oleva rajapyykki eli sama kun v.1955 jolloin C.F.Meinander ilmoittaa sen korkeudeksi 45,46 m.y.mp.

Liedet:

Päähuom~~o~~ keskitettiin luonnollisestikin ruutuihin M ja N 4 jossa sijaitsi jo edellä mainittu liesi.Liesi,joka osaksi ulottui myöskin ruudun N 3:n puolelle,oli läpimitaltaan 2,0 x 1,70 m.Ylimmäisen kiv~~ä~~kerroksen korkeudeksi saatiin punnituksen avulla 44,81 m.y.mp.ja lieden pohjan korkeudeksi 43,88 m.Lieden syvyys oli siis 0,93-1,0 m.Ylimmäinen kivikerros,joka osaksi oli vahingoittunut,oli tehty pienistä nyrkinkokoisista kivistä ja niitä oli hyvin vähän.Reuna sen sijaan oli ladottu suuremmista kivistä.Kun tämä kivikerros oli poistettu paljastui hyvin tiheä ja isoista kivistä ladottu kerros.Puolet kivistä oli tulen vaikutuksesta särkyneet kappaleiksi.Tämän kerroksen alla oli liesi niin

täynnä kivi- ja hiilimurskaa että yksityisiä kiviä ei voitu erottaa ja näin ollen niitä oli mahdotonta piirtää kaivauskartalle. Lieden ympärillä ruuduissa N 3 ja 4 loppui kulttuurikerros 44,70 m korkeudella, eli toisen kivikerroksen tasolla, joten on aivan ilmeistä että liesi on tenty maahan kaivettuun kuoppaan. Kun liesi purettiin huomattiin sen seinämässä melkein pystysuoraan kulkeva hiilisuoni joka oli noin 0,5 m pitkä. Tästä saatiinkin talteen läpimitaltaan n. 0,08 m ja noin 0,3 m pitkä hiiltynyt puunrunko, joka kuitenkin kuljetuksessa särkyi joten siitä on ainoastaan pieniä kappaleita jäljellä. Tuskin on kysymys paalunreiästä koska löytö tehtiin aivan lieden seinämästä.

Ruudussa N 6 paljastui toinen liesi joka läpimitaltaan oli 1,0-1,20 m. Ensimmäinen kerros oli 44,96 m ja toinen 44,66 m korkeudella. Viimeksi mainittu luku edustaa samalla lieden pohjaa sillä muita kivikerroksia ei ollut todettavissa.

Myöskin ruudusta N 7 löytyi lieden paikka. Se oli läpimitaltaan 0,60 m ja kiviä oli ainoastaan yhdessä kerroksessa. Kivien väliltä löytyi runsaasti nokea ja poltettua savea. Liesi oli rakennettu yksinomaan pyöreistä ja sileistä kivistä, ja niiden korkeus merenpinnasta oli 44,71 m.

Muita kiinteään asutukseen viittavia jäännöksiä ei voitu todeta.

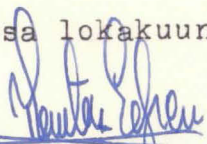
Löytöjä tuli alueelta suhteellisen runsaasti. Pääasemassa on keramiikka, joka on Äyräpään tyyliä II:1, Valtaosa keramiikasta löytyi ruuduista N 6 ja N 7. Mielenkiintoa herättää varsinkin ruudusta N 6 löydetty tasapohjaisen astian puolikas, jolle ei voi löytää vastineita. Esinelöydöistä mainittakoon pienikokoinen kourutalton, kiertäen hangattu hioinkivi ja muutamia piikaapimia. Lisäksi löytyi sekä pii-, kvartsi- että diabaasi-iskennäisiä.

Kulttuurikerroksen alarajaksi saatiin 44,80 m mikä luku ei kuitenkaan vastaa asutuksen rantaviivaa. Viimeksimainittua

ei voitu todeta koska tutkittu alue jäi niin pieneksi. Kuten sanottua jatkuu kulttuurikerros todennäköisesti myöskin pohjoiseen koska sieltä on todettu lieden paikka. Ruuduista N 6 ja N 7 tuli runsaimmat löydöt ja oli kulttuurikerroksen vahvuus täällä n. 30 sm. Luultavaa on että kulttuurikerros jatkuu näistä ruuduista etelään aina hiekkakuoppaan johtavalle tielle saakka ja noin 20 metrin päästä kaivausalueesta on maassa havaitsevissa samantapainen painautuma kun nyt tutkittu.

Asuinpaikalla on aikaisemmin suoritettu kaivauksia useampaan otteeseen (Jorma Leppäaho ja C.F. Meinander) ja oli jo päätetty että, ^{m/} tän tuloksiinsa nähden suhteellisen köyhään alueen tutkimiseen, ei enää uhrattaisiin varoja. Vuonna 1955 ja nyt 1956 suoritettut tutkimukset osoittavat että alueelta vielä voi tehdä hienoja löytöjä. Metsäteknikko Eske Tanner (os. Hinnerjoki kk.) joka kävi paikalla kaivausten viimeisenä päivänä kertoi että lähiaikoina tullaan rakentamaan uusi pikatie Euran ja Laitilan välillä jolloin luultavasti siihen menevä hiekka joudutaan ottamaan Honkilahdelta. Mikäli soranotto jatkuu ainoastaan valtion hiekkakuopan takaosassa, tämä ei merkitse mitään koska sieltä ei ole todettu kulttuurikerrosta laisinkaan, mutta jos joudutaan ottamaan soraa myöskin Löytyn ja Preen soranottoaikoista niin tullaan nähtävästi hävittämään kaunista ja antoisaa asuinpaikkaa.

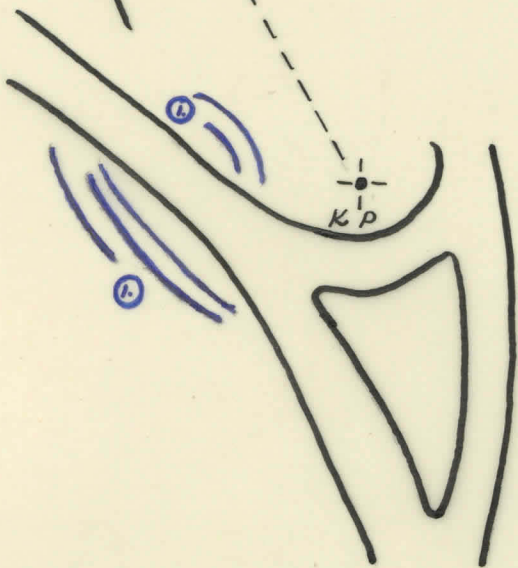
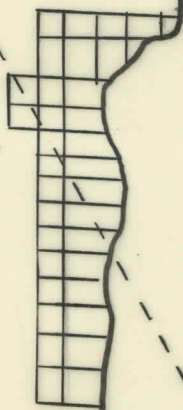
Kööpenhaminassa lokakuun 28 p:nä 1956

~~Torsten Edgren.~~

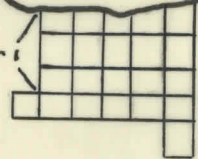
Valtion hiekkakuoppa

Löyly -
perc

Alue I
v. 1955

Alue II
v. 1955

v. 1956 kaiv. alue.

Honkilahti, Kolmhaara.

1:500.

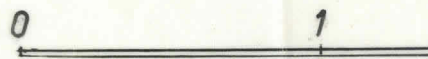
Vuonna 1955, (C.F. Meinander) ja v. 1956,
(T. Edgren) suoritetut kaivaukset.

Piirt. T. Edgren 1956.

HONKILAHTI, KOLMHAARA.

Meinanderin kaivausalue II v. 1955 ja

Edgrenin kaivaus v. 1956.

1 2 3 4m

Mittakaava 1:25

4

3

2

K

L

M

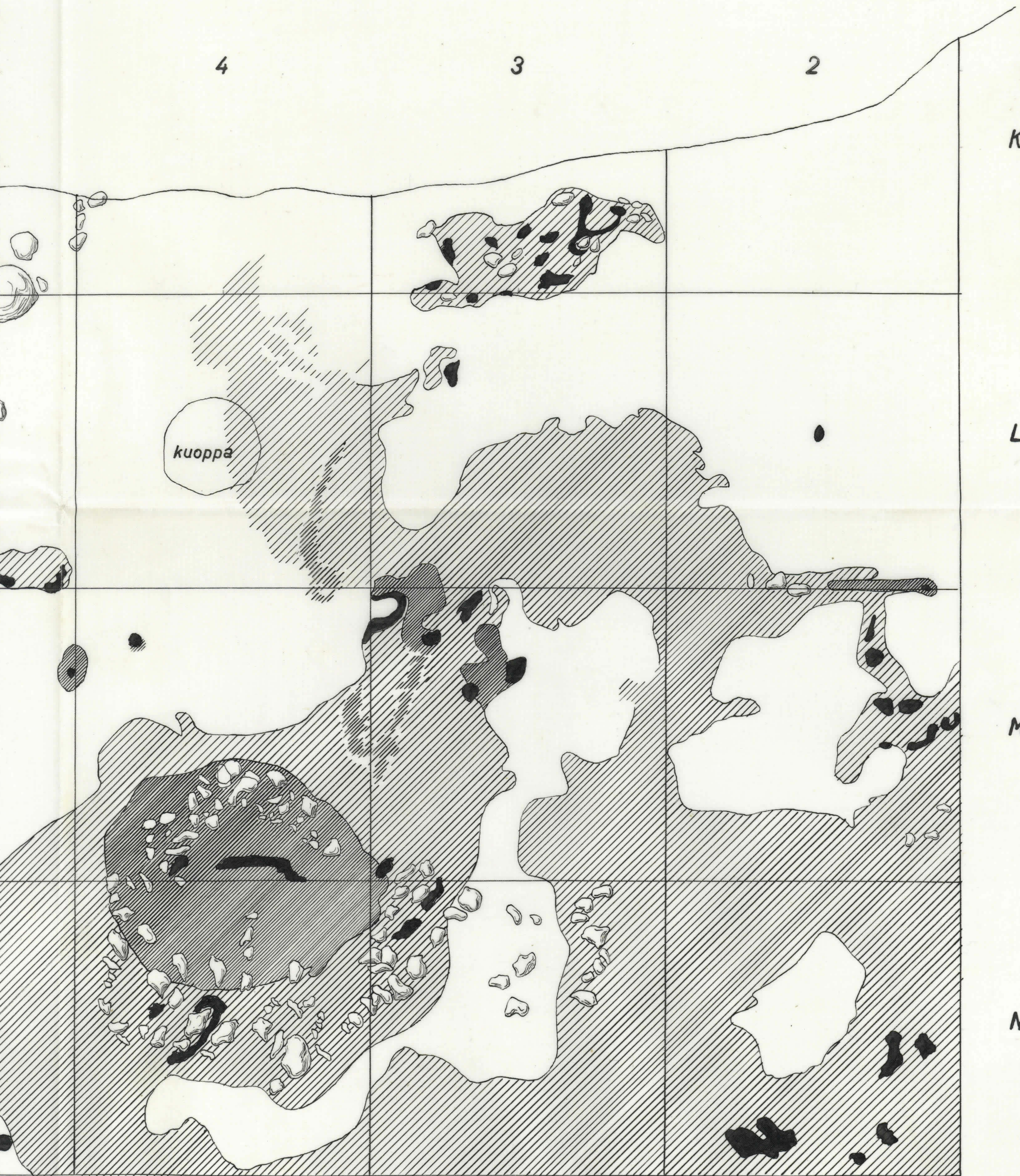
N

kuoppa

4

3

2

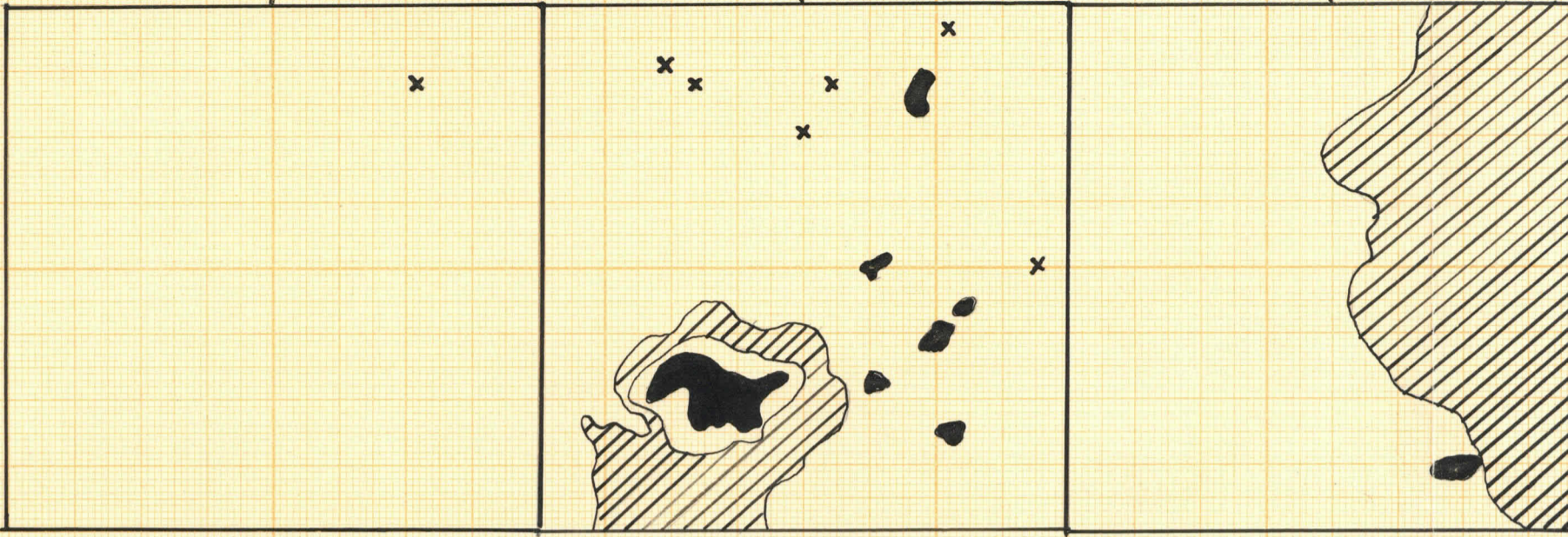

7.

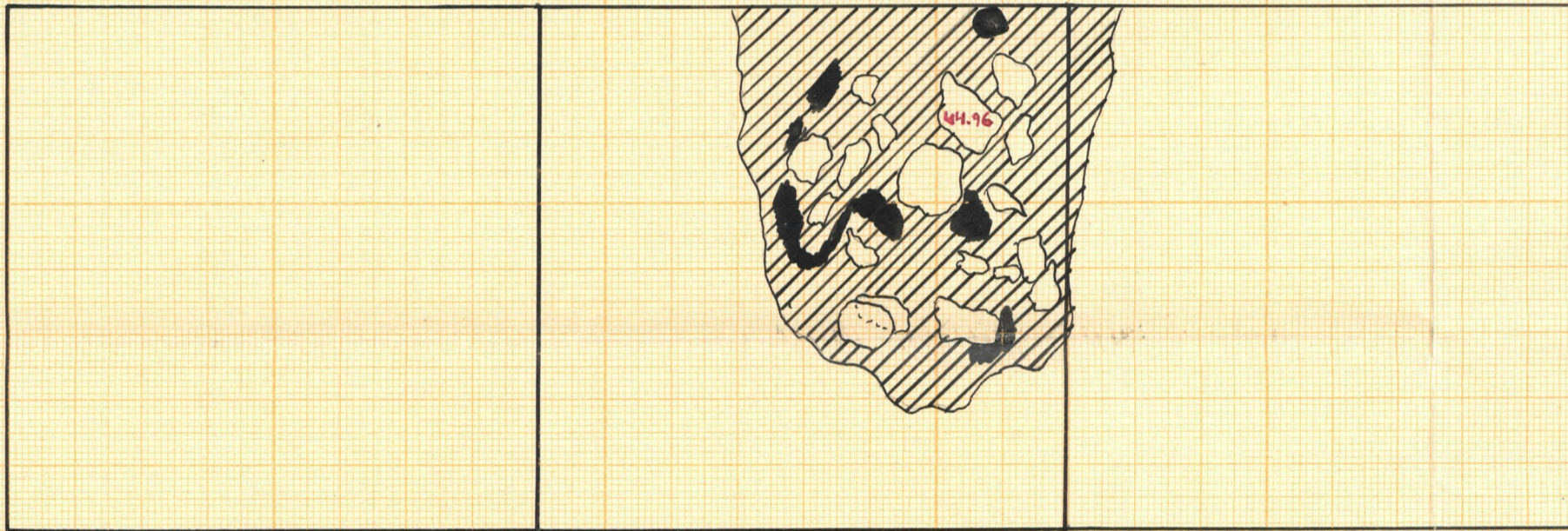
6.

5.

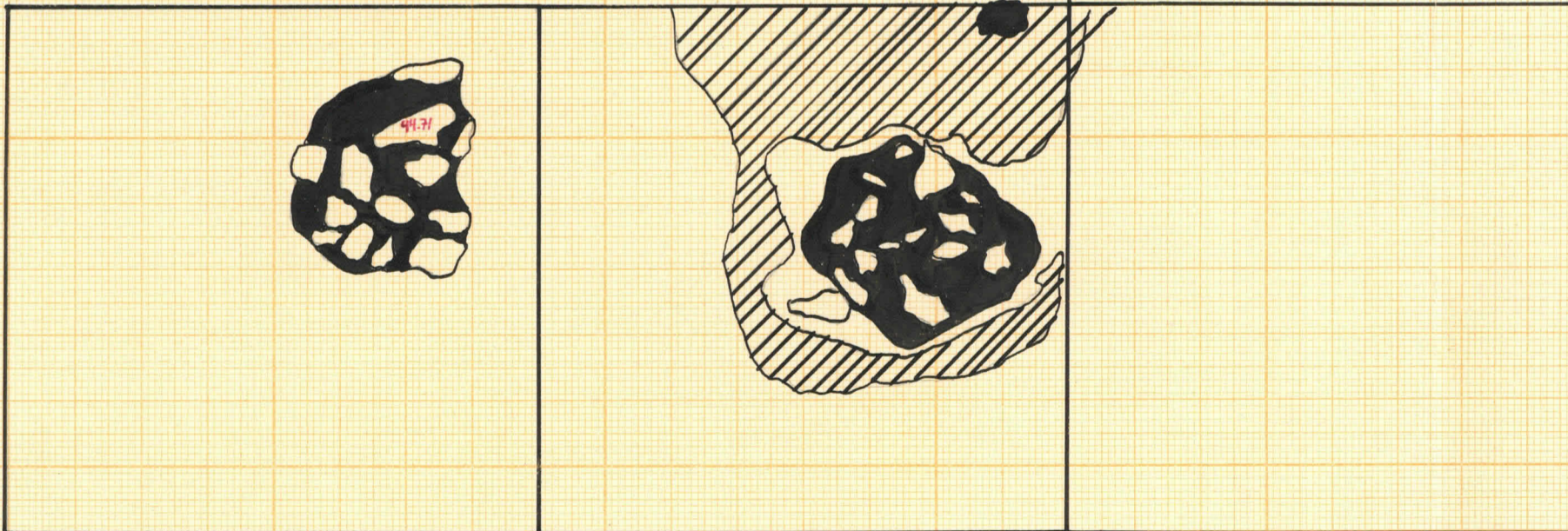
N.

N.

N.

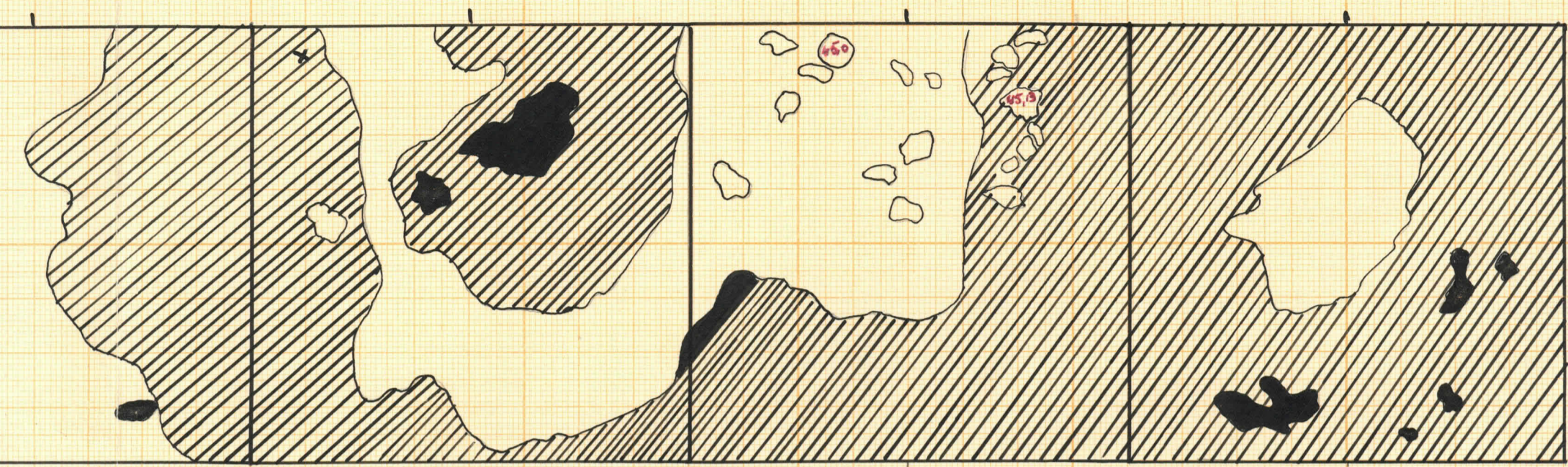
HONKILA

5.

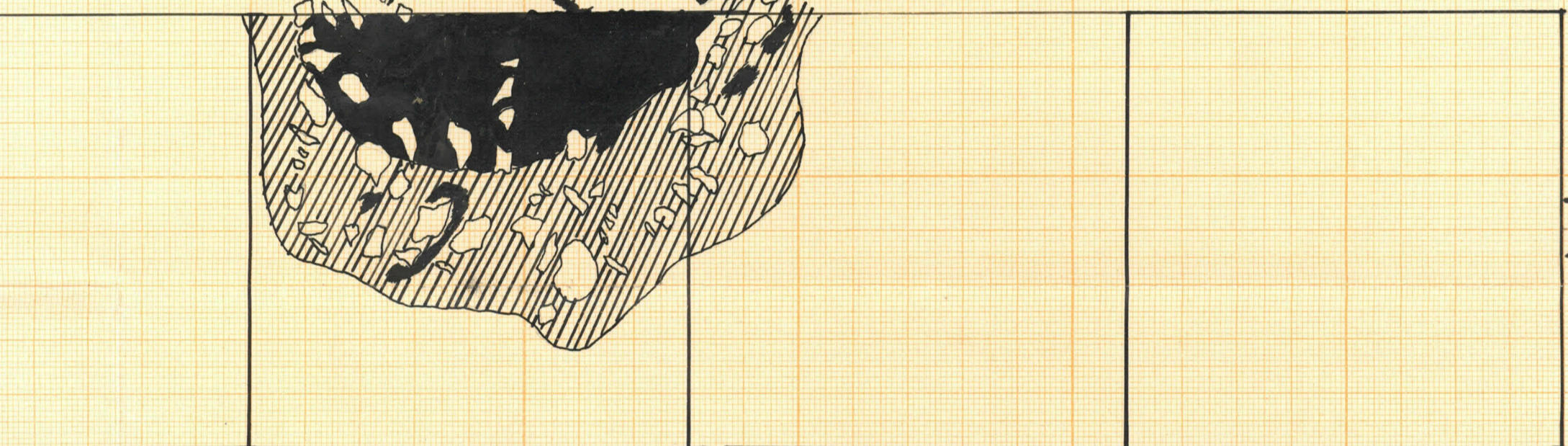
4.

3.

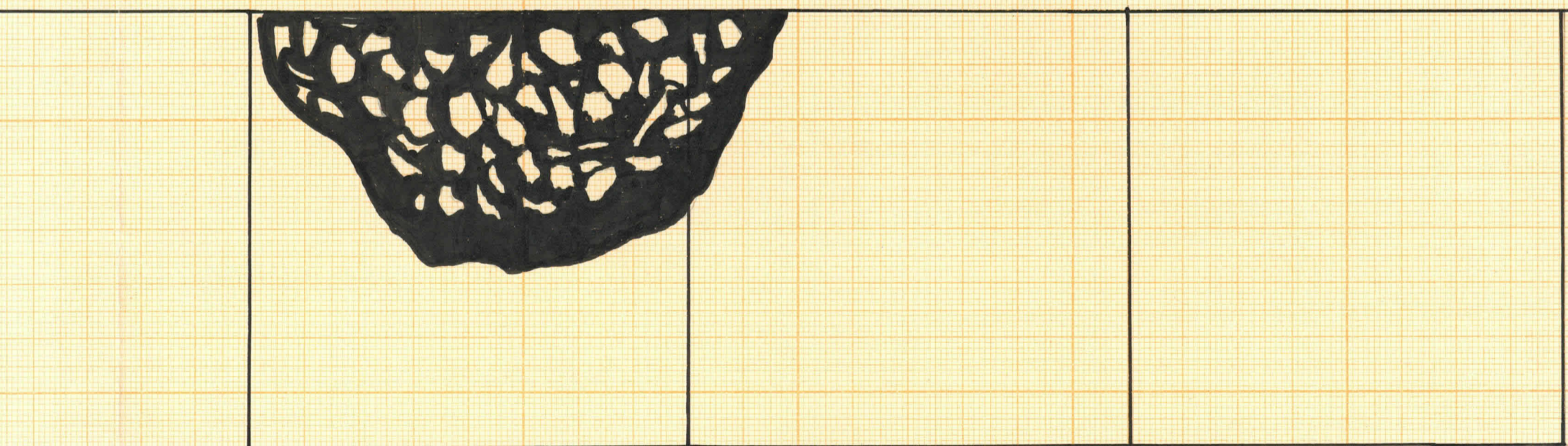
2.

I.

II.

III.

ONKILAHTI, Kolmhaara.

piirt. T. Edgren 1956.

20756

20757

20758

20759

20760

20761

Honkilahti, Kalmaasa. T.E. 1956

20762

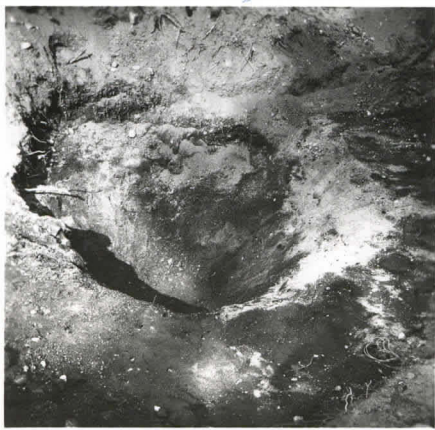
20763

20764

20765

20766

20767

Honkilahti, Kalvakaara T. E. 1956

20768

20769

20770

20771

20772

Honkilahti, Kolmahaara. T.F. 1956

20773

20774

Honkilahti, Kolmakaava. T.F. 1956.